

КОПІЯ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

НАКАЗ

18.10. 2021 року

м. Суми

№ 397-К

**Про затвердження Порядку оцінки та
підвищення якості внутрішнього аудиту
в Сумському національному аграрному
університеті**

З метою ефективної організації роботи відділу внутрішнього аудиту, удосконалення системи управління та внутрішнього контролю Сумського національного аграрного університету відповідно до Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 р. № 1011, Порядку здійснення Міністерством фінансів України оцінки функціонування системи внутрішнього аудиту, затвердженого наказом від 03.05.2017 р. № 480 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.05.2017 р. № 663/30531, приведення у відповідність до Стандартів внутрішнього аудиту, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 04.10.2011 р. № 1247 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 14.08.2019 р. № 344), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.08.2019 р. за № 975/33946 діяльності відділу внутрішнього аудиту, керуючись методичними вказівками Міністерства фінансів України з оцінки якості внутрішнього аудиту в державних органах,

НАКАЗУЮ

1. Затвердити та ввести в дію Порядок оцінки та підвищення якості внутрішнього аудиту в Сумському національному аграрному університеті (далі- Порядок), що додається.

2. Начальнику відділу внутрішнього аудиту Семенець Л.В. довести до відома працівників відділу Порядок, зазначений в п.1. даного наказу, та забезпечити його неухильне виконання.

3. Начальнику загального відділу Глуходід К.І. довести даний наказ та Порядок до відома проректорів, деканів, керівників структурних та відокремлених підрозділів університету.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на проректора з науково-педагогічної, економічної та інноваційної діяльності Коваленка М.П.

Ректор

Володимир ЛАДИКА

КОПІЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом ректора Сумського НАУ

№ 397 від «18» 10 2021 р.

ПОРЯДОК

проведення внутрішньої оцінки якості внутрішнього аудиту в Сумському національному аграрному університеті

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Порядок проведення внутрішньої оцінки якості внутрішнього аудиту в Сумському національному аграрному університеті (далі – Сумський НАУ), розроблено відповідно до вимог Стандартів внутрішнього аудиту, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 04.10.2011 № 1247, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 20 жовтня 2011 р. за № 1219/19957 (далі – Стандарти).

1.2. Метою внутрішніх оцінок якості є підвищення ефективності реалізації функції внутрішнього аудиту та забезпечення гарантій дотримання вимог нормативно-правових актів з питань внутрішнього аудиту, Стандартів, Кодексу етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 29.09.2011 р. № 1217, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 17 жовтня 2011 р. за № 1195/19933 (далі – Кодекс етики), Антикорупційної програми Сумського НАУ, а також внутрішньої нормативно-правової бази Сумського НАУ в процесі реалізації функцій внутрішнього аудиту.

1.3. Внутрішня оцінка якості внутрішнього аудиту здійснюється начальником відділу внутрішнього аудиту (далі – начальник Відділу).

1.4. Внутрішня оцінка якості внутрішнього аудиту реалізується шляхом:

- постійного моніторингу діяльності з внутрішнього аудиту;
- проведення періодичних внутрішніх оцінок діяльності Відділу внутрішнього аудиту (далі – Відділ).

1.5. Внутрішня оцінка якості передбачає моніторинг діяльності з внутрішнього аудиту, що проводиться начальником Відділу та періодичний аналіз діяльності, що проводиться працівниками Відділу шляхом самооцінки.

1.6. Важливим аспектом внутрішніх заходів із забезпечення якості виконання функцій внутрішнього аудиту є визначення чітких ключових показників діяльності Відділу, у тому числі для використання при проведенні внутрішніх оцінок якості.

Такими ключовими показниками діяльності Відділу можуть бути:

- рівень охоплення внутрішніми аудитами об'єктів аудиту (кількість структурних підрозділів, які підлягають аудиту);
- частка аудиторських рекомендацій, прийнятих керівництвом Сумського НАУ;
- рекомендації та зауваження фахівця з питань запобігання та виявлення корупції Сумського НАУ;
- рівень впровадження наданих аудиторських рекомендацій;
- частка рекомендацій, за якими досягнуто результативність;
- рівень укомплектованості Відділу працівниками з урахуванням загальної потреби у навичках і компетенціях, необхідних для виконання аудиторських завдань;
- частка працівників, які пройшли підвищення кваліфікації, тощо.

Ключові показники діяльності систематично переглядаються, відповідно до визначених цілей, з метою їх ефективного використання.

1.7. Відповідальним та підзвітним за організацію та проведення внутрішніх оцінок якості внутрішнього аудиту є начальник Відділу.

1.8. При організації та проведенні внутрішніх оцінок якості внутрішнього аудиту начальник Відділу має в обов'язковому порядку дотримуватися принципів незалежності та об'єктивності.

II. ПРОГРАМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

2.1. Внутрішня оцінка якості внутрішнього аудиту відповідно до вимог Стандартів є складовою Програми забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту в Сумському національному аграрному університеті (далі – Програма).

2.2. Метою складання Програми є постійний розвиток, удосконалення діяльності Відділу та підвищення ефективності реалізації функції внутрішнього аудиту в системі Сумського НАУ.

2.3. Програма складається щороку начальником Відділу до 30 січня та затверджується Ректором (Додаток 1). У разі необхідності до Програми начальником Відділу можуть вноситься зміни (у порядку їх затвердження Ректором).

2.4. Щорічна програма забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту формується за результатами періодичних оцінок якості та постійного моніторингу діяльності з внутрішнього аудиту (з урахуванням висновків, складених за наслідками проведеної внутрішньої оцінки якості діяльності з внутрішнього аудиту за кожним її аспектом).

2.5. Програма передбачає заходи, спрямовані на вдосконалення діяльності з внутрішнього аудиту, усунення та недопущення в подальшому встановлених відхилень, порушень, недоліків. Зазначений документ спрямований, зокрема, на:

- усунення недоліків, встановлених в ході проведення постійного моніторингу функції внутрішнього аудиту (у тому числі, шляхом перегляду існуючих та запровадження нових системних заходів контролю);
- усунення недоліків, встановлених за результатами періодичних внутрішніх оцінок якості;
- усунення порушень та недоліків, встановлених за результатами проведених зовнішніх оцінок якості;
- впровадження заходів із виконання рекомендацій, наданих за результатами зовнішніх оцінок якості;
- впровадження інших заходів з удосконалення функції внутрішнього аудиту (наприклад, проведення в підрозділі внутрішнього аудиту фахових навчань з врахуванням внесених змін до чинного законодавства України та міжнародних практик у сфері внутрішнього аудиту, змін у чинному законодавстві України з питань діяльності відповідного органу/установи, змін законодавства у сфері бюджетного процесу, бухгалтерського обліку, тощо);
- необхідності проходження працівниками Відділу навчань та підвищення кваліфікації;
- налагодження системи внутрішнього контролю в Відділі, тощо.

2.6. Програма забезпечення та підвищення якості повинна містити конкретні заходи, терміни їх виконання та відповідальних працівників Відділу.

2.7. Не включаються до такої програми заходи і завдання, які визначені законодавством у сфері внутрішнього аудиту та є поточною діяльністю Відділу (зокрема, формування планів діяльності з внутрішнього аудиту, проведення внутрішніх аудитів, складання звітності про результати діяльності підрозділу тощо).

2.8. Виконання Програми забезпечується начальником Відділу, який звітує перед Ректором Сумського НАУ про стан виконання Програми (реалізації заходів, передбачених нею на відповідний рік).

ІІІ. ПОСТІЙНИЙ МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ФУНКЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В ХОДІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНІХ АУДИТІВ

3.1. Постійний моніторинг та підтримка реалізації функції внутрішнього аудиту в ході організації та проведення внутрішніх аудитів є невід'ємною частиною заходів із забезпечення та підвищення якості функції внутрішнього аудиту та включає в себе безперервний нагляд, перевірку та навчання спеціалістів Відділу.

3.2. Постійний моніторинг та підтримка реалізації функції внутрішнього аудиту в ході організації, проведення та реалізації результатів аудиторських досліджень здійснюється безпосередньо на рівні кожного спеціаліста Відділу та його начальника у процесі виконання аудиторських завдань та оформленням результатів моніторингу згідно Додатку 2.

3.3. Працівники Відділу забезпечують якість виконання аудиторських завдань шляхом дотримання Стандартів, Кодексу етики, вимог інших нормативно-правових актів, внутрішніх документів з питань внутрішнього аудиту, а також виконання своїх посадових обов'язків на професійному рівні.

3.4. Начальник Відділу здійснює повсякденний поточний нагляд за реалізацією функції внутрішнього аудиту на кожній його стадії, в тому числі моніторинг за здійсненням кожного аудиторського завдання. Зокрема, відповідний нагляд полягає у забезпеченні постійного здійснення контрольної функції за правильністю визначення цілей внутрішнього аудиту та його очікуваних результатів, якістю планування внутрішнього аудиту, розподілу трудових ресурсів, якістю складання програми аудиту, аудиторського звіту.

3.5. Здійснення моніторингу начальником Відділу передбачає такі повноваження:

- складання програми для проведення аудиторського дослідження;
- визначення ресурсів, необхідних для проведення дослідження;
- забезпечення якісного і своєчасного виконання аудиторського дослідження з метою дотримання граничних термінів, зазначених у розпорядчому документі на його проведення;
- нагляд за проведенням дослідження і перевірки виконаної внутрішніми аудиторами роботи для отримання гарантій того, що здійснені аудиторські процедури та зібрані аудиторські докази підтверджують аудиторські висновки;
- спілкування з працівниками суб'єкта дослідження для прийняття рішень з будь-якого поточного питання/проблеми (наприклад, вимога роз'яснень або підтверджень у зв'язку з виявленими значними недоліками/порушеннями);

- інформування суб'єкта дослідження про результати внутрішнього аудиту; систематичне інформування керівника підрозділу внутрішнього аудиту про хід дослідження;

3.6. На рівні Ректора Сумського НАУ поточний моніторинг здійснюється під час візування (погодження) документів, розгляду аудиторських звітів, аналізу періодичної звітності про результати діяльності підрозділу внутрішнього аудиту, тощо.

3.7. Фахівцем з питань запобігання та виявлення корупції Сумського НАУ з метою дотримання вимог Антикорупційної програми Сумського НАУ (р.7 Додатку 1) поточний моніторинг здійснюється під час візування (погодження) документів, розгляду аудиторських звітів.

3.8. До основних заходів, що здійснюються Ректором Сумського НАУ під час поточного моніторингу функції з внутрішнього аудиту, належить:

- оцінка якості складання плану діяльності з внутрішнього аудиту;
- розгляд, підписання/візування документів, які стосуються організації внутрішніх аудитів (програми аудиту, розпорядчого документу на здійснення аудиту, запитів для отримання інформації в порядку вивчення об'єкта внутрішнього аудиту, тощо);
- контроль за дотриманням термінів виконання аудиторського завдання;
- аналіз дієвості моніторингу, що здійснюється підрозділом внутрішнього аудиту для забезпечення впровадження рекомендацій, наданих за результатами внутрішніх аудитів;
- контроль за своєчасністю та повнотою виконання підрозділом внутрішнього аудиту плану діяльності з внутрішнього аудиту;
- аналіз основних показників діяльності підрозділу внутрішнього аудиту.

3.9. До основних заходів, що здійснюються фахівцем з питань запобігання та виявлення корупції Сумського НАУ під час поточного моніторингу функції з внутрішнього аудиту, належить:

- оцінка якості результатів внутрішнього аудиту в частині неякісного оформлення аудиторських звітів за результатами проведених перевірок відділом внутрішнього аудиту (невідображення або необґрунтоване відображення питань, що підлягають перевірці, висновки, які мають слабку доказову базу та обґрунтування, оціночні судження (р.7 Додатку 1 до Антикорупційної програми Сумського НАУ), що може вплинути на якість, об'єктивність перевірки та мати складові корупційного правопорушення.

3.10. Для забезпечення якісного поточного моніторингу функції внутрішнього аудиту начальник Відділу внутрішнього аудиту може використати додаткові заходи щодо отримання сторонньої оцінки якості внутрішнього аудиту, зокрема вивчення дієвої зворотної реакції представників

установ – об'єкта аудиту, та інших зацікавлених сторін щодо якості здійснених внутрішніх аудитів шляхом заповнення установою – об'єкта аудиту анкети (Додаток 3).

IV. ПЕРІОДИЧНИЙ АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ ПЛАНІВ ЕКОНОМІЧНИХ НАВЧАНЬ, ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАННЯ, САМООЦІНОК ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ

4.1. З метою вивчення законодавчої бази, змін до нормативно-правових актів, начальником Відділу організується проведення семінарів, робочих нарад, зборів.

4.2. Задля підвищення професійної кваліфікації начальник Відділу сприяє направленню працівників підрозділу внутрішнього аудиту на навчання (за необхідності). Інформація щодо проходження навчання з підвищення професійної кваліфікації працівників викладається за формою згідно Додатку 4.

4.3. Підвищення рівня особистої професійної компетентності працівники відділу внутрішнього аудиту може бути у вигляді самостійного вивчення нормативно-правових актів.

4.4. Інформація щодо проходження навчання з підвищення кваліфікації та самооцінка працівниками відділу надається для аналізу начальнику Відділу під час їх особистого звітування перед ним.

V. ПЕРІОДИЧНА ВНУТРІШНЯ ОЦІНКА ЯКОСТІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

5.1. Періодична внутрішня оцінка якості діяльності внутрішнього аудиту здійснюється один раз на календарний рік у термін до 15 січня року наступного за звітним.

5.2. Щорічну внутрішню оцінку якості внутрішнього аудиту проводить начальник Відділу.

5.3. При проведенні щорічних внутрішніх оцінок якості внутрішнього аудиту начальник Відділу в обов'язковому порядку враховує стан виконання планів аудиторських перевірок та результативність їх проведення.

5.4. З метою організації внутрішньої оцінки якості внутрішнього аудиту кожен працівник Відділу заповнює Анкету щодо проведення самооцінки працівника підрозділу внутрішнього аудиту згідно Додатку 5.

5.5. Періодичні внутрішні оцінки якості внутрішнього аудиту мають здійснюватися в атмосфері довіри і справедливості, на засадах законності, прозорості, гласності, об'єктивності, неупередженості та рівноправності.

5.6. Система оцінювання включає аналіз основних аспектів діяльності Відділу, а саме:

- організаційно-правові засади діяльності;

- система планування роботи;
- результативність проведених внутрішніх аудитів та реалізація їх результатів;
- стан взаємодії із структурними підрозділами, тощо.

VI. РЕАЛІЗАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВНУТРІШНЬОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ

6.1. Відділом внутрішнього аудиту забезпечується систематизація результатів проведеної внутрішньої оцінки якості внутрішнього аудиту, складання загального висновку щодо якості реалізації функції внутрішнього аудиту і визначення стратегічних напрямів її поліпшення, а також надання пропозицій щодо забезпечення належної якості проведення внутрішнього аудиту в системі Сумського НАУ.

6.2. Начальник Відділу за результатами щорічних внутрішніх оцінок щодо діяльності Відділу внутрішнього аудиту складає Програму на наступний рік, в якій визначається перелік заходів, що необхідно вжити для підвищення ефективності внутрішнього аудиту.

6.3. Результати внутрішніх оцінок якості внутрішнього аудиту та Програма на наступний рік доводяться начальником Відділу до усіх працівників Відділу під підпис.

6.4. Спірні питання, що можуть виникати при проведенні щорічної внутрішньої оцінки якості внутрішнього аудиту, вирішуються в порядку, установленому чинним законодавством України та нормативно-правовими актами Сумського НАУ.

6.5. Результати щорічних внутрішніх оцінок якості внутрішнього аудиту зберігаються у Відділі внутрішнього аудиту для подальшого зовнішнього оцінювання Міністерством фінансів України.

Начальник відділу внутрішнього аудиту _____ Л.В.Семенець

Погоджено:

Проректор з НПЕ та ІД _____ М.П.Коваленко

Начальник юридичного відділу _____ О.В.Медведь

Фахівець з питань запобігання та виявлення корупції _____ М.А.Пирха

**До Порядку проведення
внутрішньої оцінки якості
внутрішнього аудиту в
Сумському НАУ**

**Анкета для здійснення заходів постійного моніторингу
під час проведення внутрішнього аудиту Сумського НАУ**

№	Питання	Висновок (так/ні)	Надані рекомендації	Відмітка про виконання
Питання для моніторингу процесу планування аудиту				
1	Проведено попереднє вивчення об'єкта аудиту та питань, що з ним пов'язані			
2	Визначено суттєвість помилки, ризику та здійснено оцінку ступеня їх можливого впливу			
3	Сформовано цілі внутрішнього аудиту			
4	Виконано усі необхідні процедури складання, узгодження і затвердження програми аудиту			
5	Визначений обсяг робіт достатній для досягнення цілей аудиту			
Питання для моніторингу процесу здійснення аудиту				
1	Усі процедури виконано відповідно до затвердженої програми аудиту			
2	Досліджено всі закріпені питання програми			
3	Усі виконані етапи належним чином задокументовані			
4	Використані методи і процедури відповідають вимогам внутрішніх документів та цілям дослідження			
5	Складено необхідні робочі документи			

Питання для моніторингу процесу реалізації результатів проведеного аудиту				
1	Проект аудиторського звіту своєчасно надано для ознайомлення відповідальним за діяльність			
2	Надані аудиторські рекомендації стосуються усіх виявлених порушень та недоліків			
3	Надані аудиторські рекомендації відповідають вимогам Стандартів та внутрішніх документів (конструктивні, практичні, реальні до впровадження, визначають очікувані результати тощо)			
4	Коментарі установи-об'єкта аудиту розглянуто вчасно та в повному обсязі з урахуванням встановлених вимог			

(посада особи, що здійснювала моніторинг)

(підпис)

(ППП)

Начальник відділу
внутрішнього аудиту

(підпис)

(ПІБ)

Додаток 3

До Порядку проведення
внутрішньої оцінки якості
внутрішнього аудиту в
Сумському НАУ

Анкета для опитування установи-об'єкта аудиту

Установа: _____

Тема внутрішнього аудиту: _____

Дата: _____

Шкала оцінювання:

-«1» - дуже незадоволений, - «2» - незадоволений;- «3» - важко визначитися;

- «4» - задоволений;- «5» - дуже задоволений

№ п/п	Критерії оцінювання	Оцінка за п'ятибальною системою (від 1 до 5)	Коментарі
1	Рівень та якість організації внутрішнього аудиту (вчасне повідомлення щодо його проведення, виділення достатнього строку для підготовки запитуваних документів, надання достатнього строку для ознайомлення з аудиторським звітом тощо)		
2	Професійність проведеного аудиту з точки зору врахування специфіки діяльності вашої установи		
3	Етика поведінки внутрішніх аудиторів при проведенні аудиту в вашій установі		
4	Якість складеного аудиторського звіту (з точки зору його зрозумілості та об'єктивності наданих висновків)		
5	Якість наданих аудиторських рекомендацій (у тому числі з точки зору конструктивності, реалістичності впровадження)		
6	Рівень співпраці внутрішніх аудиторів з вашим підрозділом/установою		
7	Корисність наданих аудиторських рекомендацій (зокрема, з точки зору впливу на удосконалення діяльності вашої установи та виконання поставлених цілей і стратегічних завдань)		
8	Додаткові коментарі (у разі наявності): _____		

До Порядку проведення
внутрішньої оцінки якості
внутрішнього аудиту в
Сумському НАУ

**Анкета для проведення самооцінки працівника відділу внутрішнього
аудиту Сумського НАУ**

1. Відомості про працівника підрозділу внутрішнього аудиту:

ПІБ _____

Посада _____

Період роботи на посаді _____

Звітний період _____

Дата проведення самооцінки _____

2. Питання для самооцінки:

1) Кількість проведених планових внутрішніх аудитів та виконаних позапланових завдань.

2) Питання, які досліджувались під час проведення внутрішніх аудитів.

3) Чи дотримано при проведенні аудиторських досліджень та оформленні їх результатів вимоги Стандартів та внутрішніх документів? Чи надходили зауваження від керівника аудиторської групи щодо якості та повноти проведення дослідження?

4) Чи сприяють надані вами рекомендації за результатами проведеного аудиторського дослідження удосконаленню діяльності установи, підвищенню ефективності внутрішнього контролю тощо? Навести конкретні приклади.

5) Чи допускались порушення встановлених термінів проведення внутрішнього аудиту, оформлення та реалізації результатів?

6) Виконання яких окремих доручень (завдань), що доручалися Вам, або результати роботи, започаткованої з власної ініціативи, сприяли покращенню функціонування внутрішнього аудиту в державному органі?

7) Зазначте інформацію про проходження навчання (підвищення кваліфікації, участь у семінарах тощо). Яким чином реалізуєте вимогу щодо удосконалення своїх знань шляхом самоосвіти? _____

8) Чи проводились вами внутрішні навчання для працівників підрозділу внутрішнього аудиту, обговорення проблемних питань, що виникають при проведенні внутрішніх аудитів?

9) Чи надходили скарги на Ваші дії при виконанні аудиторських завдань, інші зауваження щодо Вашої роботи?

10) Як Ви оцінюєте свою відповідність Кодексу етики? Чи дотримуетесь Ви професійної етики при виконанні службових обов'язків, яким чином?

3. Надайте пропозиції щодо підвищення якості та ефективності діяльності підрозділу внутрішнього аудиту в державному органі.

Працівник відділу внутрішнього аудиту _____ (підпис) _____ (ПП)

Начальник відділу внутрішнього аудиту _____ (підпис) _____ (ПП)